

Kommunrevisorerna granskar

Myndighetsutövning inom LSS

2020-10-14

Angående granskningen

Revisionsuppdraget är ett kommunalt förtroendeuppdrag och revisorerna är direkt ansvariga inför kommunfullmäktige och därmed indirekt inför medborgarna genom den representativa demokratin. Revisionen har uppdrag att granska de verksamheter som styrelser, nämnder och kommunala bolag bedriver.

I formell mening är varje revisor en egen myndighet, men i det praktiska revisionsarbetet sker arbetet gemensamt.

Ytterst syftar revisionen till att undersöka om verksamheten bedrivs i enlighet med uppställda mål och på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

- Revisorernas uppdrag regleras i kommunallag, aktiebolagslag, god revisionsordning, ägardirektiv och reglemente.
- Revision ska utföras på ett oberoende sätt.
- Revisorerna genomför grundläggande granskning, granskning av delårsrapport och årsredovisning och fördjupade granskningar.

Revisorerna ska därför objektivt, opartiskt och sakligt, självständigt granska den verksamhet som styrelse, nämnder och beredningar bedriver. Revisorerna ska också bedöma om de förtroendevalda ledamöterna i nämnder och styrelser har tillräcklig styrning och kontroll över verksamhetens ekonomi, prestationer och kvalitet.

Revisorernas uttalanden och bedömningar finns i revisionsberättelser och granskningsrapporter. En ambition i revisorernas arbete är att deras rekommendationer i samband med granskning ska kunna användas av verksamheterna för att åstadkomma effekter i deras förbättringsprocess.

Kontaktuppgifter

Om kommunrevisorernas uppdrag

kommunrevisionen@umea.se

Ordförande i kommunrevisionen

Ewa Miller, ordförande
ewa.miller@umea.se

Granskning av myndighetsutövning inom LSS

Rapport

Umeå kommun

KPMG AB

2020-10-14

Antal sidor 14

kommun

Granskning av myndighetsutövning inom LSS

2020-10-14

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Organisation och rutiner	6
3.2	Handläggning av personlig assistans	7
3.3	Statistik	8
3.4	Uppföljning och kvalitet	9
3.5	Stickprover	11
4	Slutsats och rekommendationer	12
4.1	Rekommendationer	12

1 Sammanfattning

Vi har av Umeå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner för uppföljning av myndighetsbeslut inom LSS. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden har tydliga och säkra rutiner för att följa upp gynnande beslut avseende insatsen ”personlig assistens”.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är rutiner revideras årligen och att handläggningen sker utifrån en god struktur utifrån aktuell lagstiftning. Trots att uppföljning av beslut är ett prioriterat område för individ- och familjenämnden under 2020 och att en person är anställd för att fokusera på uppföljningar, finns stora brister i uppföljningen. Förvaltningen hinner inte med den årliga uppföljningen av beslut av insatser inom personlig assistans.

Statistik visar att det är fler män än kvinnor som ansöker om personlig assistans och störst andel är mellan 18–65 år. Det är även fler män som får bifall, avslag eller dalavslag på ansökan.

Verksamheten uppger att det är svårt att följa upp kvaliteten på de insatser som utförs av privata assistansföretag och inte kommunen egen verksamhet för personlig assistans. Eftersom det är ett avtal mellan den enskilde och assistansföretaget.

Nämndens uppdragsplan anger att utredning och handläggning ska ske enligt lagstiftningens krav och utmyнна i rätt insats för personen. Med rätt insats avses insats som stöttar den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Behovet av stöd och insatser kan variera över tid utifrån den enskildes behov. Systematisk uppföljning av biståndsbeslut ska säkerställa både korrekt arbetsgång och att det stöd som beviljats är anpassat till den enskildes behov.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi individ- och familjenämnden att:

- uppföljningen blir en tydlig del av processen för personlig assistans
- bevaka konsekvenserna av den nya lagstiftningen och att sätta in åtgärder vid eventuellt nya eller förändrade behov i handläggningen.
- säkerställa att uppföljning görs årligen samt att det avsätts tid och planeras för årliga uppföljningar.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Umeå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner för uppföljning av myndighetsbeslut inom LSS. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Individ- och familjenämnden ansvarar för myndighetsutövning med stöd av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). LSS är en rättighetslagstiftning som garanterar personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. LSS-handläggare utreder och beslutar om insatser enligt LSS till vissa funktionshindrade samt ansvarar för uppföljning av beslutade insatser.

Insatsområden inom LSS utgörs av personlig assistans, ledsagarservice, kontaktperson, avlösarservice, daglig verksamhet, korttidsvistelse och boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdom. Vid tidigare genomförda granskningar inom området har det framkommit att kommunen har vissa problem med att verkställa gynnande beslut inom 3 tre månader, vilket har föranlett vitesansökningar från IVO gentemot Umeå kommun.

Umeå kommuns revisorer har identifierat risker kopplade till uppföljningen av myndighetsbeslut i kommunen och har bedömt att det är väsentligt att granska om individ- och familjenämnden utarbetat ändamålsenlig intern kontroll inom området för att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet är att granska att bedöma om nämnden har tydliga och säkra rutiner för att följa upp gynnande beslut avseende insatsen "personlig assistans".

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har individ- och familjenämnden säkerställt att det finns formellt beslutade rutiner för biståndsbedömning, handläggning och uppföljning?
- Har individ- och familjenämnden säkerställt att uppföljningar av insatser sker ändamålsenligt och tillfredsställande?
 - Hur sker uppföljningar?
 - Hur ofta sker uppföljningar?
 - Hur detaljerad är dokumentation av uppföljningar?
- Har individ- och familjenämnden säkerställt en god kvalitet på insatser?
 - Hur definieras god kvalitet?
 - Hur kvalitetssäkras genomförda insatser?
 - Hur många ansökningar om insatser erhålls fördelat på ålder och kön?
 - Hur många erhåller ett gynnande beslut fördelat på ålder och kön?

Granskningen avgränsas till insatsen personlig assistans.

Granskningen avser individ- och familjenämnden.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Tillämpbara interna regelverk och policys

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

Dokumentstudier av:

- Aktualisera LSS
- Utredda och bedöma LSS
- Att fatta beslut LSS
- Uppföljning LSS
- Personlig assistans LSS, Anmälan till eller underrätta Fk och Underrättelse från Fk enligt PA-SFB
- Individuell plan 10 § LSS

Intervjuer med LSS-handläggare, verksamhetschefer myndighetsutövning, enhetschef myndighet, chef enheten för stöd och utveckling och tf socialdirektör.

Stickprover har gjorts på ett urval av 20 stycken personakter med beslut om personlig assistans. Urvalet har gjorts utifrån födelsedatum. 11 stickprover gjordes med hela akter och 9 stickprover gjordes med endast journalanteckningar. Stickprovernas olika omfattning beror på att en omfattande arbetsinsats krävdes av LSS-handläggare för att maska personuppgifter i akterna. Akterna granskades utifrån en mall för både innehåll och struktur samt om handläggningen följde gällande rutiner.

Samtliga intervjuade har givits möjlighet till att faktagranska rapporten.

2.3.1 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. Personer över 65 år omfattas inte när det gäller till nytt beslut om personlig assistans, för övriga insatser enligt LSS finns ingen gräns utifrån ålder.

2.3.1.1 Personkretstillhörighet

Den som omfattas av personkretsen enligt LSS har rätt till assistansersättning om övriga förutsättningar är uppfyllda (51 kap. 2 och 3 §§ SFB). Personkretsen enligt 1 § LSS är personer med:

- utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd

- betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
- andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Personkretstillhörigheten delas in i grupp 1, 2 och 3, Grupp 1 och 2 bygger på medicinska diagnoser och grupp 3 bygger på en funktionsbedömning utifrån vilka svårigheter den enskilde har i den dagliga livsföringen till följd av ett eller flera funktionshinder och tar inte fasta på någon speciell diagnos. De kriterier som anges i grupp 3 ska inte prövas för grupp 1 och 2 (prop. 1992/93:159, avsnitt 14.1, s. 167).

2.3.1.2 Personlig assistans (LSS 9 § 2)

Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer, till den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Dessa kriterier ligger till grund för bedömning av personlig assistans.

Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har rätt till att få hela hjälpbehovet tillgodosett genom denna insats. I begreppet personlig assistans ligger att det ska vara fråga om ett personligt stöd som ger den funktionshindrade ökade möjligheter till ett självständigt liv. Det ska alltså vara fråga om hjälp och stöd som knyts till den enskilde och finns tillgängligt för honom eller henne i olika verksamheter och under olika tider på dygnet.

2.3.1.3 Förändrad lagstiftning

Efter domar i Högsta förvaltningsdomstolen om rätt till hjälp med andning¹ och sondmatning,² har det genomförts en lagändring för personlig assistans den 1 juli 2020, vilket innebär att hjälp med andning eller med måltider i form av sondmatning ska anses som sådant stöd, oavsett hjälpens karaktär.

Även en punkt har lagts till om när behovet av personlig assistans bedöms för ett barn ska det bortses från det hjälp/behov som en vårdnadshavare normalt ska tillgodose enligt föräldrabalken med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Detta gäller dock inte till den del hjälpbehovet avser:

1. andning,
2. åtgärder som är direkt nödvändiga för att hjälp med andning ska kunna ges,
3. måltider i form av sondmatning, eller
4. åtgärder som är direkt nödvändiga för förberedelse och efterarbete i samband med sådana måltider.

¹ HFD 2015 ref. 46

² HFD 2018 ref 21

kommun

Granskning av myndighetsutövning inom LSS

2020-10-14

Både kommunen och Försäkringskassan kan fatta beslut om personlig assistans. Om den enskildes behov av assistans för grundläggande behov överstiger 20 timmar/vecka fattar Försäkringskassan beslut om assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB). Om den enskildes behov av assistans för grundläggande behov beräknas till 20 timmar/vecka eller därunder fattar kommunen beslut med stöd av 9 § 2 LSS.

2.3.1.4 Systematiskt kvalitetsarbete

Alla vårdgivare och den som bedriver verksamhet inom socialtjänsten ska enligt Socialstyrelsens föreskrifter ansvara för att det finns ett ledningssystem för kvalitet.

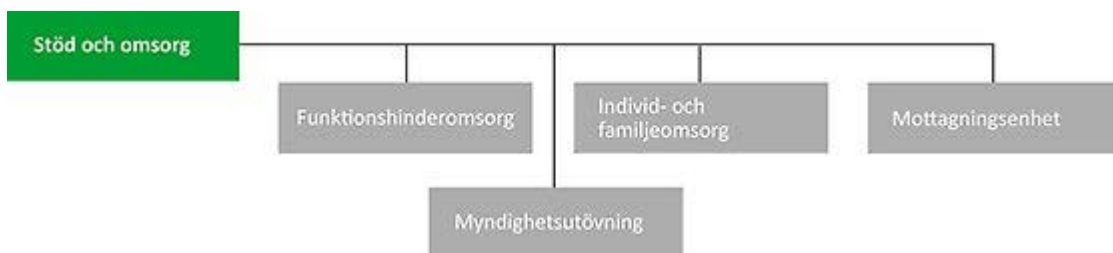
Syftet med ledningssystemet är att ge stöd och struktur till ett systematiskt och målmedvetet arbetssätt med ständiga förbättringar för bästa möjliga kvalitet i de insatser och det stöd som utförs. Alla privata utförare av personlig assistans ska ha tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Det är även IVO som följer upp verksamheten och de insatserna om utförs. Tillsyn av verksamheter utförs utifrån IVO:s egna riskbedömning.

I Individ- och familjenämndens kvalitetsberättelse beskrivs att nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete har uppdaterats för att anpassas till förändringar i organisationen och nya inslag i verksamheter, exempelvis ökad användning av välfärdsteknik. Det uppdaterade ledningssystemet beslutades av nämnden i januari 2020.

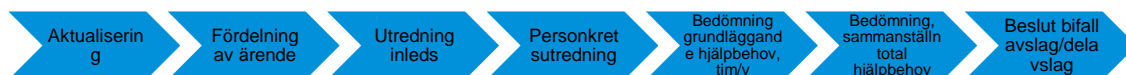
3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation och rutiner

Inom förvaltningen Stöd och omsorg finns verksamheterna Funktionshinderomsorg, Individ- och familjeomsorg och Myndighetsutövning. Myndighetsutövningen är uppdelad efter lagstiftning.

Inom myndighetsutövning LSS finns 11st handläggare för alla insatser inom LSS. Handläggarna utreder ansökan om insatser inom LSS. Vid bifall till beslut om personlig assistans kan den enskilde välja att anlita en privat assistansanordnare, att kommunen utför assistansen eller att vara egen arbetsgivare och själv anställa sina assistenter. Handläggningen är uppdelad utifrån den sökandes födelsedag i månaden. Det förekommer att handläggare går in och arbetare i varandras ärenden, tex vid semester och sjukfrånvaro. Ansvarig handläggare ansvarar för att följa upp aktuellt beslut.

Bilden visar handlägningsflödet för personlig assistans, från förvaltningens processkartläggning personlig assistans LSS 2018-04-27.

Umeå kommun har ett antal rutiner för LSS personlig assistans (se avsnitt 2.3.). Rutinerna revideras en gång per år och en jurist bevakar ny lagstiftning och eventuella behov av revideringar av rutiner. Rutinerna är uppdaterade utifrån lagändringarna från och med den 1 juli 2020.

Handläggarna tycker att rutinerna ger ett bra stöd både till nyanställda och när man som handläggare kan känna sig osäker på ett hur ett specifikt område ska hanteras eller handläggas. Eftersom det är många olika delar inom personlig assistans, är det svårt att ständigt vara á-jour inom allt. Handläggarna kan då få vägledning av rutinen om hur de ska hantera något specifikt. Detta i kombination med andra referensskällor inom aktuell lagstiftning. Personlig assistans är ett område där det sker ständiga förändringar av rättsläget vilket innebär att rutinen för handläggning av personlig assistans behöver uppdateras och revideras regelbundet. Handläggarna uppger att nuvarande rutin inte är uppdaterad men att arbete pågår med att se över den.

3.1.1 Bedömning

Vi ser det som positivt att rutinerna revideras årligen och att ny lagstiftning bevakas. Av handlägningsflödet framgår inte vad som händer när ett beslut har fattats, att det kan överklagas och att beslutade insatser ska följas upp. Vi ser en risk i att delen om uppföljning inte uppfattas som en del i handlägningsprocessen.

Vi rekommenderar att uppföljningen tydligt blir en del av handlägningsprocessen för personlig assistans.

3.2 Handläggning av personlig assistans

En ansökan om personlig assistans kan vara muntlig eller skriftlig och lämnas av den enskilde själv, vårdnadshavare eller företrädare med fullmakt att företräda personen. När ett ärende startas görs en bedömning av personkretstillhörighet. Med utgångspunkt från den bedömningen startas en utredning om behov av personlig assistans. Handläggarna uppger att en utredning kan vara tidskrävande och att information och intyg kan behöva inhämtas från hälso- och sjukvården.

Efter beslut om insatser av personlig assistans beslutar den enskilde personen själv vem som ska utföra assistansen. Umeå kommun är en av flera assistansutförare. Kommunen betalar ut ersättning för de insatser som har beviljats och det är upp till den enskilde att välja utförare. Om det grundläggande behovet överstiger 20 timmar per vecka görs en anmälan till Försäkringskassan om behov av prövning av assistansersättning. Vid beslut om assistansersättning betalar kommunen för de första 20 h per vecka och Försäkringskassan för timmar utöver 20 h per vecka.

2020-10-14

Förvaltningen uppger att handläggningen alltid ska ske skyndsamt. Det finns angivna riktvärden för hur lång tid handläggningen i ett ärende normalt ska ta, under förutsättning att den enskilde inkommit med de uppgifter och ev. intyg som handläggaren efterfrågar. När det gäller personlig assistans är riktvärdet upp till sex månader.

3.2.1 Bedömning

Vi ser det som positivt att det finns tydliga rutiner för handläggningen av beslut om insatser för personlig assistans och riktvärden för hur lång handläggningstiden normalt är.

3.3 Statistik

I den sammanställning nedan som vi har fått av förvaltningen framgår att det är fler män än kvinnor som ansöker om personlig assistans och störst andel är mellan 18–65 år. Verksamheten upplever att antal ansökningar om personlig assistans minskade under våren. Coronapandemin kan var orsaken bakom minskningen. Även statistiken visar på en minskning första halvåret 2020 jämfört med helåret 2019.

2019

Källa: Treserva

*Personlig assistent enl § 9.2 LSS

Radetiketter	Kvinna	Man	Totalt antal
Avslag			
0-18 år	20 %	80%	10
18-65 år	43%	57%	7
Bifall			
0-18 år		100%	8
18-65 år	55%	45%	20
65+ år	33%	67%	3
Delavslag			
0-18 år		100%	1
18-65 år	43%	57%	14
65+ år	100%		2
Totalsumma	38%	62%	65

2020-01-01-2020-06-10

Källa: Tresa

*Personlig assistent enl § 9.2 LSS

Beslutsform	Kvinna	Man	Totalt antal
Avslag			
0-18 år		100%	2
18-65 år	50%	20%	4
Bifall			
0-18 år		100%	3
18-65 år	50%	50%	8
Delavslag			
0-18 år		100%	1
18-65 år	71%	29%	7
65+ år		100%	1
Totalt	42%	58%	26

Det är oklart vilka konsekvenser den nya lagstiftningen får. I augusti 2020 har verksamheten inte märkt någon skillnad i antal ansökningar. Verksamheten tror dock att det kan innebära merarbete för dem då det krävs fler underlag och intyg från sjukvården för att styrka ett behov. I och med att lagstiftningen är ny finns ingen referensram att gå efter och har inget fall har prövats rättsligt.

Förvaltningen uppger att det i september 2020 i Umeå kommun fanns 94 personer med beslut om insats med personlig assistans. Av dessa väntade 13 personer på beslut från Försäkringskassan.

3.3.1 Bedömning

Vad den nya lagstiftningen innebär för handläggningen av ansökningar av personlig assistans är oklart. Det är viktigt att rätt åtgärder sätts in för att möta upp nya eller förändrade behov i handläggningen.

Vi rekommenderar att verksamheten bevakar konsekvenserna av den nya lagstiftningen och att åtgärder sätts in vid behov.

3.4 Uppföljning och kvalitet

I styrkortet för individ- och familjenämnden 2020 anges att nämnden sätter särskilt fokus på uppföljning av beslut personlig assistans LSS. Det finns en rutin för uppföljning av LSS där det framgår att uppföljning ska göras årligen.

Enligt rutinen inleds uppföljning av LSS personlig assistans med att den enskildes upplevelser och synpunkter inhämtas. Minst en gång per år ska en genomgång göras av alla beslut som den enskilde har. Uppföljning ska även ske när den enskilde,

kommun

Granskning av myndighetsutövning inom LSS

2020-10-14

utföraren eller annan uppmärksammar ett förändrat behov och signalerar detta till ansvarig handläggare.

Enligt verksamheten har det under en lång tid funnits brister i uppföljningen av personlig assistans. Under våren 2020 anställdes en handläggare för att främst arbeta med uppföljning av beslut. Personen bistår i uppföljningen, men ansvarig handläggare är den som ska ansvara för att uppföljningen görs. Det har tidigare inte funnits tillräckligt med resurser eller tid för handläggarna att följa upp alla beslut årligen. Uppföljningen är ofta omfattande och tidskrävande med kontakt med brukare, utförare, sjukvård mm.

Verksamheten har lämnat statistik på uppföljningen under mars till augusti 2020. Under januari och februari fördes ingen statistik. Under perioden ledde ingen uppföljning till ökade insatser, utan majoriteten resulterade oförändrade insatser eller avslut.

Månad	Antal uppföljningar	Ökade insatser	Oförändrat beslut	Minskade insatser	Avslut	Ny ansökan
Mars	1	-	-	-	1	-
April	3	-	1	1	-	1
Maj	4	-	2	1	1	-
Juni	5	-	3	-	1	1
Juli	5	-	4	-	1	-
Augusti	1	-	-	-	1	-
Totalt	19	0	10	2	5	2

Inom kommunens personliga assistans följs alla insatser upp för individen och hur många timmar varje individ får. En genomförandeplan upprättas med vad som ska utföras. En brukarundersökning skickas ut till de som har personlig assistans i kommunal regi och resultatet jämförs med andra kommuner. Här arbetar man även mycket med bemötande och att på så sätt säkra kvaliteten.

Verksamheten uppger att det är svårt att följa upp kvaliteten på de insatser som utförs av privata assistansföretag eftersom det då föreligger ett avtal mellan den enskilde och assistansföretaget.

Det kommunen kan göra för att säkra kvaliteten inom den egna verksamheten med personlig assistans är att följa upp genomförandeplaner, det görs enligt förvaltningen var sjätte månad. Coronapandemin har orsakat fördröjningar i uppföljningen av genomförandeplanerna pga. det har varit svårt att mötas fysiskt och inte alltid lätt med digitala lösningar. Men förvaltningen uppger att uppföljningen ska tas igen under hösten 2020/våren 2021. För övriga beslutade insatser med privata utförare kan de, om en person med beslut om personlig assistans tar upp att hen inte får rätt stöd eller inte är nöjd med insatserna, informera om möjligheten att byta utförare. Mycket ansvar ligger på den enskilde att byta utförare om man inte är nöjd för att få en god kvalitet på utförda insatser.

För två år sen införde Individ- och familjenämnden (IFN) att all myndighetsutövning inom LSS ska rapportera uppföljning av beslut till nämnden kvartalsvis. Ett annat signalsystem för kvalitet är rapporteringen av icke verkställda beslut till nämnden.

Nämnden är skyldig att rapportera till IVO om beviljade insatser enligt 9 § LSS inte har verkställts tre månader efter beslut. Nämnden ska även rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader. Under 2020 har nämnden rapporterat in ett ej verkställt beslut inom personlig assistans.

Nämndens uppdragsplan anger att utredning och handläggning ska ske enligt lagstiftningens krav och utmynna i rätt insats för personen. Med rätt insats avses insats som stöttar den enskilde förmåga att leva ett självständigt liv. Behovet av stöd och insatser kan variera över tid utifrån den enskildes behov. Systematisk uppföljning av beslut om insatser ska säkerställa både korrekt arbetsgång och att det stöd som beviljats är anpassat till den enskildes behov. Även här anges att uppföljning av beslut fortsatt är ett prioriterat område. Ett särskilt uppföljningsfokus kommer under 2020 att föreligga avseende insatsen personlig assistans.

3.4.1 Bedömning

Det är viktigt att verksamheten säkerställer ett fortsatt arbete med uppföljningar på ett kontinuerligt sätt. Vi ser att arbetet med uppföljningar måste struktureras och antal uppföljningar måste öka i tempo och med bemanning. Befintlig organisation klarar inte av att klara åtagandet att ompröva beslut om insatser inom personlig assistans varje år. Den kan vara så att personer har beslut av insatser som de inte har behov av. Uppföljningen under 2020 har visat på att majoriteten av de uppföljda besluten ledde till minskade insatser. Här kan det finnas befintliga kostnader som kan reduceras.

Vi rekommenderar förvaltningen att säkerställa att uppföljning görs årligen samt att det avsätts tid och planeras för årliga uppföljningar.

Enligt statistiken av uppföljning har endast 8 beslut om personlig assistans följts upp under de tre månaderna mars-maj. Med tanke på att en resurs är utsedd att arbeta specifikt med granskningar och att ansökningarna har minskat under våren, bedömer vi att 8 uppföljningar på tre månader är ett relativt lågt antal. Som tidigare nämnts anser vi att uppföljningen bör bli en tydligare del i handlägningsprocessen och att handläggarna gör uppföljningar och inte förlitar sig på att en specifik resurs ska sköta detta.

3.5 Stickprover

Vid stickproverna framgick att akterna var väl organiserade med tydliga journalanteckningar. Handläggningen följde gällande rutiner, det fanns beslut om personkretstillhörighet och en utredning startades samma dag som ansökan eller ny information inkom. Handläggningstiden varierade mellan 1-6 månader beroende på ärendetyp. Beslut om sjuklön eller tillfällig utökning är exempel på ärenden med kortare handläggningstid. För unga personer fattas tillfälliga beslut och för många av de vuxna både tillsvidare och tidsbegränsade beslut, beroende på ärendetyp.

Något som utmärkte sig i stickproverna är avsaknaden av uppföljning av beslut. I en akt fanns en anteckning om uppföljning av beslut från 2017. I alla övriga 19 akter saknades helt någon form av uppföljning.

I journalanteckningarna framgick om beslutet var överklagat och i akterna fanns information om överklagan av beslut. Det framgick även vad som hade beviljats, timmar och/eller kronor samt vad som delbeviljats eller delvis avslagits.

3.5.1 Bedömning

Stickproverna visar på att det finns tydliga rutiner för handläggning av LSS personlig assistans. Stickproverna förstärker dock vår bild av att det har funnits och fortfarande finns brister i uppföljningen av beslut om insatser med personlig assistans.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är rutiner revideras årligen och att handläggningen sker utifrån en god struktur utifrån aktuell lagstiftning. Trots att uppföljning av beslut är ett prioriterat område för individ- och familjenämnden under 2020 och att en person är anställd för att fokusera på uppföljningar, finns stora brister i uppföljningen. Förvaltningen hinner inte med den årliga uppföljningen av beslut av insatser inom personlig assistans.

Statistik visar att det är fler män än kvinnor som ansöker om personlig assistans och störst andel är mellan 18–65 år. Det är även fler män som får bifall, avslag eller dalavslag på ansökan.

Verksamheten uppger att det är svårt att följa upp kvaliteten på de insatser som utförs av privata assistansföretag och inte kommunen egen verksamhet för personlig assistans. Eftersom det är ett avtal mellan den enskilde och assistansföretaget.

Nämndens uppdragsplan anger att utredning och handläggning ska ske enligt lagstiftningens krav och utmytna i rätt insats för personen. Med rätt insats avses insats som stöttar den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Behovet av stöd och insatser kan variera över tid utifrån den enskildes behov. Systematisk uppföljning av biståndsbeslut ska säkerställa både korrekt arbetsgång och att det stöd som beviljats är anpassat till den enskildes behov.

4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi individ- och familjenämnden att:

- uppföljningen blir en tydlig del av processen för personlig assistans
- bevaka konsekvenserna av den nya lagstiftningen och att sätta in åtgärder vid eventuellt nya eller förändrade behov i handläggningen
- säkerställa att uppföljning görs årligen samt att det avsätts tid och planeras för årliga uppföljningar

kommun
Granskning av myndighetsutövning inom LSS

2020-10-14

Datum som ovan
KPMG AB

Marita Castenhag
Certifierad kommunal revisor

Frida Hald
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.